

Óvakodjunk az egykönyvű emberektől!

Olvasni jó!

Isten éltesse a mezőkövesdi Városi Könyvtár korábbi és jelenlegi minden dolgozóját, a könyvtárosok világnapja alkalmából, amely 2011 óta április 14-én van.

Ez az ünnep az Amerikai Könyvtárosok Szövetsége, valamint a Könyvtárosok és Intézmények Nemzetközi Szövetsége együttműködésének köszönhetően született.

Ez a nap a könyvtárak és a könyvtárosok társadalmi szerepére, a szakma fontosságára hívja fel a figyelmet. Célja: a könyvtárosok munkájának elismerése, az olvasás, valamint a könyvtárak mint közösségi terek népszerűsítése.

Még kisiskolás leányka voltam, amikor először tettem be a lábamat a könyvtárba. A tanítónéni vitte el az egész osztályunkat oda, s nekem annyira megtetszett az a különleges milió, (akkor még nem tudtam, hogy mit jelent a genius loci) amit ott megtapasztaltam, hogy azóta is mindennapos könyvtárlátogató vagyok.

Én nagyon szeretem a mezőkövesdi könyvtárosokat, mert nekem, ha kell, akár a föld alól is előkerítenek mindent, amire éppen szükségem van. Ezúton is megköszönöm a műsoraimhoz nyújtott segítségüket is!

„Senki nem nyúl úgy a könyvhöz, mint a könyvtáros, oly csendesen és lassan, ahogy az ember csak örök dolgokhoz nyúl: tengerhez, asszonyhoz, földhöz.” (Hamvas Béla)

K. Dudás Mária

Meghívó a MAME március 18-i rendezvényére

Csak egymást segítve tudunk boldogulni!

CIVIL GÁLA

Fergeteges ünnepváró programot rendezett a Mezőkövesdi Civil Szövetség Egyesület szervező bizottsága, melyet 2025. december 10-én tartottak meg a Rendezvényközpontban. A program nyitányaként Daragó Károly eljátszotta „tiltott hangszerén”, elmaradhatatlan tárogatóján a „Tiszán innen, Dunán túl” kezdetű népdalt. Az est folyamán később újra közönség elé lépett tangóharmonikájával, és angol nyelven elénekelt Kovács

István kedvenc ausztrál népdalát.

Az est háziasszonya, műsorvezetője a Matyó Népművészeti Egyesület elnöke, Pap Julianna Bernadett volt, aki köszöntötte a jelenlévő civil szervezeteket, a műsorban fellépő szereplőket és minden érdeklődőt. Elmondta, hogy a mai estének több apropója is van, jó együtt ünnepelni, jó dolog közösséget alkotni. Szerb Antal gondolatait tolmácsolva, szólt a közös kultúra összetartó, megtartó erejéről, arról, hogy a közösen átélt emberi értékek tarthatják csak össze a sokfelé szétszórt magyarokat.

Az elnöknő köszönetet mondott minden támogatónak, akik a civil szervezeteket és a mai rendezvényt is támogatták különböző módokon. A mezőkövesdi civilek nevében pedig megkülönböztetett tisztelettel köszöntötte Kovács István (ausztrál Pista bácsi) mecénást.

Csirmazné Cservenyák Ilona, a Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesületének elnöke bemutatta a „Kaptárkövek” c. bükkaljai kulturális folyóirat karácsonyi számát, aminek a támogató példányait meg is lehetett venni a helyszínen.

Itt jegyzem meg, hogy Sebe Imre, a Kaptárkövek korábbi főszerkesztője volt az, aki kezdeményezte, hogy ausztrál Pista bácsit javasolni kell a Pro Urbe-díjra, s ennek meg is nyert öt civil szervezetet. Mivel ezt a kitüntetést nem sikerült elnyerni, újabb javaslattal állt elő; azzal, hogy a mai ünnepélyes keretek között Kovács István kapjon elismerő oklevelet, amit a civilek „csont nélkül” támogattak.

A mai est programja azzal folytatódott, hogy Sebe Imre méltatta Kovács István mecénási tevékenységét. Szólt a kitüntetett életéről, amit 27 éves koráig Magyarországon töltött, az '56-os eseményekkel kapcsolatos szerepéről, arról a körülményről, amely Pista bácsit arra az elhatározásra juttatta, hogy fiatal életét biztonságosabb országban kívánja

folytatni; kalandos útjáról, amely előbb Ausztriába vezetett, majd a távoli kontinensen, Ausztráliában folytatódott, ahol le is telepedett és családot alapított. Utána azt vázolta, hogy több mint fél évszázados távollét után, a gyökerek hívó szavára visszatért szülővárosába és a Pacsirta utcában egy kertesházban él azóta, ahol gazdálkodik, aktívan él. Bekapcsolódott a helyi közéletbe: rendszeresen támogatja a kultúrát, a hagyományőrző tevékenységet folytató kulturális szervezetek munkáit; főként a Matyó Népművészeti Egyesületet, a Takács István Kulturális Alapítványt, a Kaptárkövek folyóirat megjelentetését, az amatőr színjátszást, a Gépmúzeum rendezvényeit, és a könyvkiadást. Sebe Imre első helyen szólt arról, hogy Pista bácsi volt a kezdeményezője a Kavicsos-tó rendbetételének. (Még én is emlékszem arra, hogy 1998 őszén, az akkor még létező „Montázs” hirdető lapban megjelent egy felhívás, melyet Pista bácsi tett közzé. Annak az volt a lényege, hogy létrehívott egy alapítványt azzal a célkitűzéssel, hogy a Mezőkövesd központi területén lévő Kavicsos-tó környékén létesüljön egy szép park.)

Sebe Imre azzal folytatta, hogy Kovács István ötletét végül Tállai András valósította meg jóval később.

A civilek nevében megköszönte az ünnepelt eddigi támogatását, elismerésre méltó tevékenységét.

A Mezőkövesdi Civil Szövetség Egyesület elnöke, Balogh Éva adta át Kovács Istvánnak a díszoklevelet, melyet „*A mezőkövesdi civil szervezetekért és a matyó kultúra megőrzése érdekében végzett önzetlen mecénás tevékenységének elismeréseképpen*” érdemelt ki. A díszoklevelet öt civil szervezet nevében írták alá: Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesülete, Matyó Népművészeti Egyesület, Mezőkövesdi Amatőr Színjátszó Kör Egyesület, a Kaptárkövek folyóirat, és a Mezőkövesdi Civil Szövetség Egyesület. Az oklevél kíséretében Sebe Imre adta át a díjazottnak azt a Szent Katalint ábrázoló kerámiaszobrot, melyet a rendezvényen jelenlévő művész, Pázmándi Antal alkotott.

Pista bácsi meghatottan vette át az ajándékot és megilletődötten lépett a mikrofon elé, megköszönte az elismerést. „*Most látom, hogy milyen sokan jöttek el, ezt én már önmagában véve is nagy elismerésnek tartom*” – mondta. A Sebe Imre által említett könyvkiadásokkal kapcsolatban megjegyezte, hogy azokat a könyveket nem csak anyagilag támogatta, hanem az ötletgazda is ő volt. Az 1956-os események tárgyában született könyvek motivációja az volt, hogy mélyen felháborította az, ami 2006-ban, Budapesten történt az 50. évfordulón. Beszélt arról is, hogy kettő könyv jelent meg, amely a nagyvilágban szétszóródott magyarokról szól, s ő mindkettőben szerepel. Az egyik 2005-ben látott napvilágot, melynek címe: Ausztrália és Új-Zéland magyar világa. A másik 2009-ben került kiadásra, ennek címe: Magyarok a nagyvilágban. Mindkettő könyv főszerkesztője Dr. Tanka László volt. (Médiamix Kiadó Bp.)

Mindkét könyv egy-egy példányát ajándékba adta a mezőkövesdi Városi Könyvtárnak.

Pista bácsi idézett az említett egyik könyv róla szóló bevezető szövegéből: „Kovács István – mérnök (*felcím*) **Legendás autók tervezője** (*főcím*) Hosszú, a szó szoros értelmében is hosszú út vezetett addig, hogy a matyó summásfiúból a General Motors vezető tervezőmérnöke lett. Kovács István Mezőkövesden született 1929. november 22-én. Elvégezte a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem gépészmérnök szakát, majd a dunakeszi vagongyár üzemvezető mérnöke lett. A tanulás, majd a munka mellett magas szinten atletizált: Borsod és Pest megye bajnoka, első osztályú középtávfutó volt. Ahogy mondja, az atlétika az egyik legjobb akaratépítő tevékenység, mert a nehéz, megterhelő edzések során az ember megtanul szenvedni, elviselni a nehézségeket, így az atléták többsége az életben is kitűnően megállja a helyét.”

Röviden szólt még életéről, tanulmányairól, családjáról, nyugdíjas éveiről. Azzal zárta gondolatait, hogy mindig segít azoknak, akik megérdemlik.

Takács Norbert önkormányzati képviselő, alpolgármester, a MASZK elnökeként is megköszönte Pista bácsi mecénási tevékenységét; röviden szólt még a civil munka szerepéről, fontosságáról.

Az est háziasszonya köszöntötte az Ausztráliából megérkezett családtagokat, Pista bácsi fiait és unokáit. Köszönetet mondott mindazoknak, akik nélkül ez a késő estébe nyúló rendezvény nem jöhetett volna létre: a szervezők munkáját, a műsor szereplőinek előadását, az anyagi támogatást, az enni- és innivalókról való gondoskodást, és a közönség érdeklődését.

A műsorban elhangzott, Budai Károly tolmácsolásában Ady Endre "Karácsonyi rege" c. verse, amely megidézte a Karácsony szellemiségét, hangulatát: „... *Ha ez a szép rege igaz hitté válna, óh, de nagy boldogság szállna a világra. Ez a gyarló ember, ember lenne újra...*”

A Dalos Pacsirták kórusa szép kis énekes csokorral örvendeztette meg a hallgatóságot. A Matyó Népművészeti Egyesület két gyermek néptáncscsoportja, a Ragyogó és a Tündérrózsa angyalkái adták elő üde táncos-zenés-énekes produkciójukat. A Matyó Nagymama Klub Pávaköre, a Rozmaring és a Matyó Rózsa táncegyüttes fergeteges műsorával folytatódott az előadás, majd városunk két színészgárdája, a Mezőkövesdi Színészeti Egyesület, valamint a Mezőkövesdi Amatőr Színjátzó Kör Egyesület mutatta be ünnepi műsorát. Végezetül a seniorok örömtáncosai léptek fel a pódiumra. Miután befejezték előadásukat, a közönséget is bevonták egy kis örömtáncra.

A műsoros előadások befejezése után, kötetlen beszélgetéssel, koccintással folytatódott az ünnepváró összejövétel.

***

Sokan gratuláltak Kovács Istvánnak, s miután én is koccintottam vele, félrevonultunk egy kis beszélgetésre. Egy perzsa mondás szerint okosan kérdezni nehezebb, mint okosan válaszolni. Tegyük egy próbát.

- **Pista bácsi, elégedett vagy az adventi ünnepváró rendezvénnel?**
- Igen! Nem számítottam ekkora érdeklődésre. Olyan sokan voltak, hogy még az előtérben is tolongtak, mert nem fértek be a nézőtérre. Még a saját unokatestvéreimnek sem jutott ülőhely. Mindenkinek köszönöm, hogy eljöttek, és hogy ennyi mindennel támogatták ezt a programot. Ez azt jelenti számomra, hogy a mezőkövesdiek többsége elismeri a tevékenységemet, nem úgy, mint a városvezetés.
- **Ami a díszoklevelet illeti...**
- Annak nagyon örülök, mert azoktól a civil szervezetektől kaptam, akiket én is támogattam. Ez nekem elégtétel is egyben. Én továbbra is fogom segíteni a mezőkövesdi civil szervezeteket, ahogy eddig is, függetlenül attól, hogy a városvezetők, nem támogattak engem.
- **Sértődöttséget érzek a hangodban. Alighanem arra céloztál, hogy nem Te kaptad meg a Pro Urbe-díjat. Szerintem ez nem jelenti azt, hogy a városvezetők nem ismerik el a munkádat. Nem is olyan régen, a széles nyilvánosság előtt, az Idősek Napján, köszöntöttek Téged. Hála Istennek, sokan vannak Mezőkövesden, akik megérdemelnék a Pro Urbe-díjat. Én nem zárnám ki, hogy egyszer még Te is sorra kerülsz.**
- Nem vagyok megsértődve, ezt csak úgy mondtam.
- **Adjon az Isten Neked még hosszú tevékeny életet. Szerintem, nem is olyan sokára, fogsz kapni még egy díszoklevelet – a 100. születésnapod alkalmából. (Pista bácsi végre, elnevette magát.)**

K. Dudás Mária

EGY ISTENES, EGY UGRÓS

KÁNAI MENYEGZŐ A SZERVITÁKNÁL

Mezőkövesd helytörténeti érdekessége a **kánai menyegző népi ájtatosság** végzése, melynek megszületése az idő homályába vész.

Erről a témáról az 1939-ben megjelent, Herkely Károly néprajztudós által írt, „A mezőkövesdi matyó nép élete” c. könyvben olvastam először. Innen tudható az is, hogy Kájoni János ferences szerzetes már a 18. században feljegyezte a nép ajkán azóta teljesen átváltozott toros-lakodalmas, táncos, mulatós eseményt, amelyet kizárólag asszonyok végeztek.

Idős emberektől hallottam, hogy a kánai menyegző megtartása a II. Világháborúig általános gyakorlat volt Mezőkövesden, melyet Vízkereszt után, a farsangi időben tartottak.

Egy 1915-ben keletkezett feljegyzés szerint: *„A kánai menyegzőt január harmadik vasárnapján végezték. A résztvevők néhány nappal előtte megbeszélték, hogy ki milyen süteményt visz, a bort közösen szerezték be. Másnap – mint a kövesdi matyó lakodalmaknál szokás, egy-egy matyó perecet, és egy lagzikalács szeletet küldtek – vitték – a környék betegeinek és az öregeknek”.*

A rendszerváltozásnak nevezett fordulat után, 1992-ben a Szervita Világi Rend (helytelenül harmadrendnek is szokták mondani) mezőkövesdi közössége felelevenítette ezt a népi ájtatosságot, melyet azóta minden évben megtartanak.

Így történt ez az idén is, mely január 24-én délután zajlott a Rákóczi utcai Szervita Kápolnában.

E szórakoztató műfajú „lagzi” előtt, hagyományos ünnepi szentmise volt, melyet Kubik Zsolt káplán atya celebrált. A liturgiában, az evangéliumi részlet, természetesen, a bibliai

kánai menyegzőről hangzott el. Ezt a történetet egyedül a János-evangélium őrizte meg.

Kána, egy kis falucska volt Galileában, Názáret közelében. Egy alkalommal menyegzőre, lakodalomba hívták meg Jézust, tanítványaival és édesanyjával, Máriával együtt. Itt történt Jézus első csodatétele, amely istenségének bizonyítása: hat kőkorsó vizet borrrá változtatott. Ennek a bibliai történetnek az is fontos üzenete, hogy a férfi és a nő összetartozása, a szerelem, az emberi kapcsolatok legnagyobb csodája.

A szentmise után kezdődött a farsangi mulatság, a jelképes lagzi.

Mint más tájegységeken, így Mezőkövesden is, a vallásos kötöttségek között élő matyók, a Biblia történeteit a maguk közelségébe hozták, így a kánai menyegzőt is. E népi ájtatosság előadásának sokfelé, különböző dramaturgiája alakult ki. A szervitáknál, ezen a délutánon ez úgy kezdődött, hogy a „vőfély” köszöntötte a násznépet, és egy koccintás erejéig, egy gyűszűnyi kis itókéval megvendégelt mindenkit. Ezután Fügedi Gábor ifjú szervita rázendített érces hangján a bevezető énekre: *„A kánai menyegzőben, Jézus Urunk idejében, úgy megforgatták Magdolnát, mind szétrúgta a papucsát, a kánai menyegzőben...”*

A továbbiakban még sok-sok ének, ima és vallásos prózai szöveg hangzott el, amelybe a „násznép” is bekapcsolódott.

Táncolásra nem került sor, ám az estebéd igen finom volt. Az étkezés előtti és utáni imát is természetesen elmondtuk.

Már szürkült odakint, amikor asztalt bontottunk, és a befejező imát is elmondtuk: *„Hálát zengünk végre, már most bevégezésre, szálljon az egekbe dicséretünk. ...”*

Ezt a népi ájtatosságot – mint már szó volt róla – eredetileg kizárólag asszonyok végezték. Ősanyáink úgy gondolhatták, hogy mivel az évnek 365 napja van, amiből 364 és fél napon át ők

álltak helyt a családi tűzhelynél még ünnepnapokon is, egy délutánt szabaddá tesznek a saját szórakozásukra.

Az ilyen jellegű, imádságos farsangi mulatság, igazán méltó a keresztény nőkhöz. Hamarosan elérkezik Hamvazószerda, a Nagyböjt kezdete, az elcsendesedés, az Istenre figyelés ideje.

K. Dudás Mária